

Visie en toelichting op de KIWA Knelpunten- en kansenanalyse Natura 2000-gebieden

Aanleiding

In opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Natuur heeft Kiwa Water Research, met EEG-consult als onderaannemer, voor 113 Natura 2000-gebieden in beeld gebracht wat de kansen en knelpunten zijn voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor (zoete tot brakke) waterafhankelijke habitattypen. Realisatie van deze instandhoudingsdoelstellingen wordt in belangrijke mate bepaald door de milieucondities die samenhangen met de waterhuishouding. De analyse heeft bijgedragen aan de formulering van de instandhoudingsdoelstellingen zoals die zijn opgenomen in de ontwerp-aanwijzingsbesluiten en het Natura 2000 doelendocument. Daarnaast vormt de analyse een belangrijk hulpmiddel bij de verdere uitwerking van de instandhoudingsdoelstellingen in de Natura 2000-beheerplannen.

Status

De Knelpunten- en kansenanalyse is een *quick scan*: onder tijdsdruk is een grote hoeveelheid informatie verzameld en verwerkt om een eerste indruk van de knelpunten en kansen voor realisatie van instandhoudingsdoelstellingen te geven. Het quick scan karakter bepaalt dat geen sprake kan zijn van volledigheid. Het doel en het karakter van de analyse maakt ook dat de Knelpunten- en kansenanalyse gezien moet worden als een belangrijke *bouwsteen* waarop in het beheerplantraject voortgeborduurd kan worden, maar niet als een blauwdruk voor de gebiedsanalyse en maatregelpakketten.

De 113 knelpunten- en kansenanalyses 2007 (de zogenaamde 'achterkanten') bevatten de gehele tabel met knelpunten en maatregelen die eerder in de 'voorkanten' (KIWA & EEG, 2006) waren opgenomen. Op basis van nieuwe informatie en voortschrijdend inzicht zijn de analyses bijgesteld.

De achterkanten bevatten dus het eindresultaat van de Knelpunten- en kansenanalyse en vervangen de eerder gepubliceerde voorkanten!

Toelichting en legenda

De methode van analyse en toelichting op de legenda wordt uitgelegd in het document '*Knelpunten- en kansenanalyse Natura 2000 gebieden; Toelichting en legenda 2007*'. Dit document geeft ook de reikwijdte en beperkingen van de analyse aan. Wanneer u niet beschikt over de 'Toelichting en legenda' kan deze worden gedownload van de LNV-site (<http://www.minlnv.nl/natura2000>) of worden opgevraagd bij Kiwa Water Research (natura2000@kiwa.nl).

Visie op gebruik

Zoals gezegd is de uitwerking van de Knelpunten- en kansenanalyse uitgevoerd als een quick scan studie. Dit betekent dat op een snelle manier informatie is bijeengebracht om een eerste overzicht te maken per gebied voor de belangrijkste aandachtspunten. Door de quick scan aanpak is het onvermijdelijk dat bepaalde relevante en recente literatuur niet is getraceerd en geraadpleegd. Dit gemis is voor een belangrijk deel ondervangen met verstrekte mondelinge informatie door terreinbeheerders. Punten van aandacht die bij de uitwerking niet konden worden uitgewerkt binnen de randvoorwaarden van de opdracht, zijn opgenomen onder het kopje 'kennislacunes'. Afhankelijk van de beschikbare informatie en de omvang van Natura 2000-gebieden varieert de analyse in diepgang.

De analyses zijn per gebied uitgevoerd, hoewel vaak in verschillende gebieden dezelfde soort knelpunten spelen. Per gebied kan echter de oorzaak en daarmee ook de oplossing van knelpunten verschillen. Alleen op gebiedsniveau is het goed mogelijk om de koppeling habitatype -> knelpunt/ kans -> maatregel te maken. Deze Knelpunten- en kansenanalyse dient daarom gezien te worden als belangrijke *ondersteunende informatie* bij het opstellen van de beheersplannen. De resultaten dienen op schaal van de gebieden nader te worden uitgewerkt en waar nodig ook meer te worden gekwantificeerd op basis van detaillistische gebiedskennis van deskundigen, terrein- en waterbeheerders en nader onderzoek. In het proces van het opstellen van de beheerplannen zal men al doende voortschrijdend inzicht verwerven waarbij deze Knelpunten- en kansenanalyse als één van de bouwstenen fungeert.

Belangrijk is om te realiseren dat in veel Natura 2000-gebieden meerdere oorzaken tot gelijksoortige abiotische knelpunten leiden en dat ook meerdere maatregelen mogelijk zijn om een abiotisch knelpunt op te lossen. In dergelijke gebieden met meervoudige problematiek zit de oplossing in een pakket van maatregelen die in ruimte en tijd op elkaar zijn afgestemd. Veelal was het niet mogelijk om met de quick scan aanpak een of meerdere opties voor afgewogen maatregelpakketten te geven. De resultaten van de Knelpunten- en kansanalyse moeten daarom niet worden gezien als een kant en klare ontwikkelingsvisie maar wel als een checklist die de uitwerking van habitatdoelen en maatregelen in omvang, ruimte en tijd ondersteunt.

Contact

Voor inhoudelijke vragen en opmerkingen over de achterkanten kan contact worden opgenomen met Kiwa Water Research:

Camiel Aggenbach (06-22 37 93 20); Mark Jalink (030-60 69 586); natura2000@kiwa.nl.

Voor vragen en opmerkingen over beleid en proces t.a.v. Natura 2000 kunt u contact opnemen met Ministerie LNV, Directie Natuur:

Frank Roozen (070-37 84 066); f.roozen@minlnv.nl